

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – СОФИЙСКА ОБЛАСТ

гр. София, 1431, бул. Акад. Иван Гешов № 15
тел. 02/807 87 00; факс: 02/807 87 10

e-mail: rzi_so@rzi-sfo.bg
www.rzi-sfo.bg

**Анкетни проучвания на РЗИ – Софийска област по
Национален план за действие за периода 2022-2023
г. за изпълнение на Националната стратегия на
Република България за равенство, приобщаване и
участие на ромите 2021-2030 г.**

В съответствие с целите на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) през 2022 г. РЗИ–Софийска област, дирекция „Обществено здраве“, отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето“, съвместно със здравните медиатори от съответните общини, проведеха две анкетни проучвания:

1. С 92-ма младежи и девойки от ромския етнос в общините Етрополе, Ботевград, Ихтиман и Самоков – анкетно проучване за проверка на личните нагласи, както и в семейството на тема „Ранните бракове – здравни и образователни аспекти“. Отговорите на участниците показват следните резултати:

- Като подходяща възраст за встъпване в брачни отношения обобщено за 4-те общини над 2/3 от участниците в анкетата посочват 20+ годишна възраст, като по пол са отразени нагласите на младите хора в община Ихтиман – от отговорите става видно, че традиционна се счита по-ранната подходяща за омъжване/оженване възраст за момичета спрямо момчета;

- В Етрополе и Ботевград е по-висок процентът на тези, които предпочитат да се омъжат след завършване на образованието, в сравнение със Самоков и Ихтиман;

- Висок е процентът на подкрепящите своите деца родители да завършат образование преди да се омъжат/оженят – тази положителна тенденция се оглавява от община Етрополе, следват Ботевград, Ихтиман и Самоков. Забелязва се положителна промяна на нагласите към продължаване на образование, чрез което е възможно покачването на възрастта на забременяване и раждане при лицата от ромския етнос и повишаване на техния здравен и социален статус.

Изводи:

- Знанията и нагласите на участниците в анкетното проучване към здравните и социални рискове от ранно раждане обобщено за 4-те общини в Софийска област са насърчителни за тяхното бъдещо развитие;

- Забелязва се *положителна тенденция* в очакванията и нагласите на младите хора и техните родители към въпросите за ранно забременяване и сключване на брак;

- За поддържане и нарастване на този висок положителен темп през следващите години, е необходимо да продължават здравно-образователните беседи и разяснителни кампании с младите хора и техните родители за промяна в нагласите към ранните бракове, респективно към

ранните раждания. Да се обогатяват те с нови аспекти и лично ангажирано осъзнаване на ползите от образование – и социални, и здравни.

- В тази посока и експертите от РЗИ – Софийска област ще планират бъдещите си дейности в сътрудничество и координация със здравните медиатори от общините в областта.

2. *Анкетното проучване за проверка нивото на знания за здравословния начин на живот и рисковете за здравето поведенчески фактори* се проведе със съдействието на здравните медиатори от общините Ихтиман, Ботевград, Етрополе и Самоков с 96 учащи от горен курс на обучение. Проучването включва 4-те основни фактори на риска за възникване на хронични незаразни болести: употребата на алкохол, тютюнопушене, нездравословно хранене и ниска двигателна активност. В съответствие с тях бяха подготвени по 5 въпроса за оценка на знанията на учащи от среден курс на обучение. При сравнителен анализ на отговорите от ученици горен курс в 4-те общини на Софийска област по 4-те фактори на риска за възникване на ХНБ се налагат следните **изводи**:

- По рисков фактор „употреба на алкохол“ пълнотата и верността на отговорите е най-висока при участниците от общините Ихтиман и Самоков;

- Отново учениците от посочените общини показват и добри познания за рисковете от тютюнопушене. Сравнително ниски са познанията за вредните последствия от тютюнопушенето при участниците от общините Етрополе и Ботевград. На въпроса „Опасно ли е тютюнопушенето за бременната и новороденото?“ с „Да“ са отговорили от 88% до 100% отново в Ихтиман и Самоков. Близо половината от участниците от Ботевград са посочили, че пушенето не е опасно за здравето на майката и бебето;

- Знанията за здравословно хранене имат сравнително еднакво високи стойности и при 3-те групи анкетирани, като отново с най-високи стойности на верни отговори са участниците от общините Ихтиман и Самоков;

- При въпросите за здравословни седмични норми на физическа активност учениците, учащите от Ихтиман и Самоков отново са с висока информираност за времетраенето, ритъма и фазите на провеждането на физически упражнения, както и относно ползните за различните етапи на детското развитие спортове.

- Изводът, който се налага от получените резултати е, че при учащите от общините Ботевград и Етрополе е необходима засилена допълнителна здравно-информационна работа и по 4-те рискови фактора: употребата на алкохол; тютюнопушене; нездравословно хранене; ниска двигателна активност. Високите резултати в знанията на участниците в анкетата от общините Ихтиман и Самоков е препоръчително да се надграждат с продължаващи здравно-образователни и информационни беседи, лекции и кампании;

- Основният извод е, че за да бъде ефективна работата по превенция и профилактика на 4-те фактори на риска за възникване на хронични незаразни болести, се изисква постоянна и методична здравно-информационна и образователна дейност от ранна детска възраст до горен курс на обучение.